

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 19120602-045-02-0180-2017-E.1297/39204
Konu : Uzlaştırma İşlemlerinde Tebligat ve İstinabe

06/06/2017

ADANA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İlgi : Adana 21. Asliye Ceza Mahkemesinin 10/02/2017 tarih ve 2017/82 Muh sayılı yazısı.

6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun uzlaştırmaya ilişkin hükümlerinde yapılan değişiklikler sonrası, uygulamada uzlaştırmacıların buldukları mahâl dışında ikamet eden taraflara cep telefonu ile ulaşıp gerekli bilgilendirmeyi yaptıktan sonra imzalatılacak uzlaştırma evrakını posta yolu ile gönderdikleri, tarafların ise ilgili evrakı imzalayıp, buldukları mahaldeki adlî mercileri aracı kılmaksızın tekrar posta yoluyla uzlaştırmacıya gönderdikleri, bu durumda yapılan işlemin ve atılan imzanın ilgisince ikmal edildiği hususunda şüpheler olduğu, ilerleyen süreçte imzaların sahteliği konusu ile alakalı da sıkıntılar oluşabileceği, bu nedenle uzlaştırma evrakının ilgiliye ulaştırılmasında Cumhuriyet başsavcılıklarının aracı kılınması gerektiği,

Bu konuda bazı yer Cumhuriyet başsavcılıklarının mevzuata uygun olarak işlemleri yerine getirdiği, bazı yer Cumhuriyet başsavcılığı uzlaştırma bürolarının ise böyle bir görevlerinin olmadığını belirterek evrakı iade ettikleri, talimat bürolarının da yapılmak istenen işlemlerle bir ilgilerinin bulunmadığı gerekçesiyle talepleri reddettikleri,

Belirtilerek uzlaştırma işlemlerinde taraflarca imzalanması gereken teklif formu ile uzlaştırma raporunun adlî merciler aracı kılınmaksızın posta yolu ile ikmalinin usule uygun olup olmadığı, bu konuda mahâl adlî birimlerinden nasıl ve ne şekilde yararlanılması gerektiği, bu işlemlerde uzlaştırma bürolarının aracı kılınıp kılınmayacağı hususlarında görüş talebini kapsayan ilgi yazı incelendi.

Bilindiği üzere;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

“Uzlaştırma” kenar başlıklı 253 üncü maddesinde; “(Değişik: 6/12/2006-5560/24 md.)

(1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur:

a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar.

b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),

2. Taksirle yaralama (madde 89),

3. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Tehdit (madde 106, birinci fıkra),

4. Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116),

5. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Hırsızlık (madde 141),

6. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Dolandırıcılık (madde 157),

7. Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234),

8. Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239),
suçları.

c) (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla, suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar.

(2) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olanlar hariç olmak üzere; diğer kanunlarda yer alan suçlarla ilgili olarak uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, kanunda açık hüküm bulunması gerekir.

(3) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez. (Ek cümle: 26/6/2009 - 5918/8 md.) Uzlaştırma kapsamına giren bir suçun, bu kapsama girmeyen bir başka suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde de uzlaşma hükümleri uygulanmaz.

(4) Soruşturma konusu suçun uzlaşmaya tâbi olması ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması hâlinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunur. Şüphelinin, mağdurun veya suçtan zarar görenin reşit olmaması halinde, uzlaşma teklifi kanunî temsilcilerine yapılır. Uzlaştırmacı, uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmediği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır.

(5) Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukukî sonuçları anlatılır.

(6) Resmî mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar görene, şüpheliye veya bunların kanunî temsilcisine ulaşılamaması halinde, uzlaştırma yoluna gidilmeksizin soruşturma sonuçlandırılır.

(7) Birden fazla kişinin mağduriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, mağdur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzlaşmayı kabul etmesi gerekir.

(8) Uzlaşma teklifinde bulunulması veya teklifin kabul edilmesi, soruşturma konusu suçla ilişkin delillerin toplanmasına ve koruma tedbirlerinin uygulanmasına engel değildir.

(9) (Mülga: 24/11/2016-6763/34 md.)

(10) Bu Kanunda belirlenen hâkimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmacı görevlendirilmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulur.

(11) Görevlendirilen uzlaştırmacıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısınca uygun görülen belgelerin birer örneği verilir. Uzlaştırma bürosu uzlaştırmacıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.

(12) Uzlaştırmacı, dosya içindeki belgelerin birer örneği kendisine verildikten itibaren en geç otuz gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır. Uzlaştırma bürosu bu süreyi en çok yirmi gün daha uzatabilir.

(13) Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar gören, kanunî temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisi ya da vekilinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

(14) Uzlaştırmacı, müzakereler sırasında izlenmesi gereken yöntemle ilgili olarak Cumhuriyet savcısıyla görüşebilir; Cumhuriyet savcısı, uzlaştırmacıya talimat verebilir.

(15) Uzlaşma müzakereleri sonunda uzlaştırmacı, bir rapor hazırlayarak kendisine verilen belge örnekleriyle birlikte uzlaştırma bürosuna verir. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı ayrıntılı olarak açıklanır. (Ek cümle: 24/11/2016-6763/34 md.) Uzlaştırma bürosu soruşturma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı Cumhuriyet savcısına gönderir.

(16) Uzlaşma teklifinin reddedilmesine rağmen, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören uzlaştıklarını gösteren belge ile en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak uzlaştıklarını beyan edebilirler.

(17) Cumhuriyet savcısı, uzlaşmanın, tarafların özgür iradelerine dayandığını ve edimin hukuka uygun olduğunu belirlerse raporu veya belgeyi mühür ve imza altına alarak soruşturma dosyasında muhafaza eder.

(18) Uzlaştırmacının sonuçsuz kalması halinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilemez.

(19) Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arzemesi halinde, 171 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, şüpheli hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir. Erteleme süresince zamanaşımı işlemez. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararından sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, 171 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki şart aranmaksızın, kamu davası açılır. Uzlaşmanın sağlanması halinde, soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat edilmiş sayılır. Şüphelinin, edimini yerine getirmemesi halinde uzlaşma raporu veya belgesi, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılır.

(20) Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.

(21) Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenden birine ilk uzlaşma teklifinde bulunduğu tarihten itibaren, uzlaştırma girişiminin sonuçsuz kaldığı ve en geç, uzlaştırmacının raporunu düzenleyerek uzlaştırma bürosuna verdiği tarihe kadar dava zamanaşımı ile kovuşturma koşulu olan dava süresi işlemez.

(22) (Değişik birinci cümle: 24/11/2016-6763/34 md.) Uzlaştırmacıya Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarifeye göre ücret ödenir. Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde bu giderler Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

(23) Uzlaşma sonucunda verilecek kararlarla ilgili olarak bu Kanunda öngörülen kanun yollarına başvurulabilir.

(24) (Değişik: 24/11/2016-6763/34 md.) Her Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personel görevlendirilir. Uzlaştırmacılar, avukatların veya hukuk öğrenimi görmüş kişilerin yer aldığı, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden görevlendirilir. Uzlaştırmacı, hazırladığı raporu, tutanakları ve varsa yazılı anlaşmayı büroya gönderir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları, uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcıları tarafından sonuçlandırılır.

(25) (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Uzlaştırmacıların nitelikleri, eğitimi, sınavı, görev ve sorumlulukları, denetimi, eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşların nitelikleri ve denetimleri ile uzlaştırmacı sicili, uzlaştırmacılar ve eğitim kurumlarının listelerinin düzenlenmesi, Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde kurulan uzlaştırma bürolarının çalışma usul ve esasları, uzlaştırma teklifi ile müzakere usulü, uzlaştırma anlaşması ve raporda yer alacak konular ile uygulamaya dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

"Mahkeme tarafından uzlaştırma" kenar başlıklı 254 üncü maddesinde; "(Değişik: 6/12/2006-5560/25 md.)

(1) Kamu davası açıldıktan sonra kovuşturma konusu suçun uzlaşma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde, kovuşturma dosyası, uzlaştırma işlemlerinin 253 üncü maddede belirtilen esas ve usûle göre yerine getirilmesi için uzlaştırma bürosuna gönderilir.

(2) Uzlaşma gerçekleştiği takdirde, mahkeme, uzlaşma sonucunda sanığın edimini def'aten yerine getirmesi halinde, davanın düşmesine karar verir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arzemesi halinde; sanık hakkında, 231 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilir. Geri bırakma süresince zamanaşımı işlemez. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, mahkeme tarafından, 231 inci maddenin onbirinci fıkrasındaki şartlar aranmaksızın, hüküm açıklanır."

"Birden çok fail bulunması hâlinde uzlaşma" kenar başlıklı 255 inci maddesinde; "(1) Aralarında iştirak ilişkisi olsun veya olmasın birden çok kişi tarafından işlenen suçlarda, ancak uzlaşan kişi uzlaşmadan yararlanır."

7201 sayılı Tebligat Kanununun;

"Tebligatın yapılması" kenar başlıklı 1 inci maddesinde; "Kazaî merciler, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe

kapsamındaki kamu idareleri, (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler, (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar, (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile vakıf yükseköğretim kurumları, il özel idareleri, belediyeler, köy hükmî şahsiyetleri, barolar ve noterler tarafından yapılacak elektronik ortam da dâhil tüm tebligat, bu Kanun hükümlerine göre Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü veya memur vasıtasıyla yapılır.”

Hükümleri yer almaktadır.

Uzlaştırma kurumu; mahkemelere gelen iş yükünün azaltılmasını, yargılamanın hızlandırılmasını, yargılamaya ilişkin maliyetlerin düşürülmesini, mağdur ve suçtan zarar görenin zararlarının hızlı bir şekilde telafi edilmesini, şüpheli veya sanığın daha ağır cezalardan kurtulmasını ve toplumsal barışın sağlanmasını hedefleyerek adalete katkı sağlamaya çabalayan bir müessesedir.

Uzlaştırma müessesesinin amacı göz önüne alınarak, kurumdan beklenen faydaların artırılabilmesi amacıyla; 02.12.2016 tarih ve 29906 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 34 üncü maddesi ile Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesi yeniden düzenlenmiş ve bahse konu değişiklik ile tüm Cumhuriyet başsavcılıkları bünyesinde uzlaştırma bürolarının kurulması, söz konusu bürolarda yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personelin görevlendirilmesi hüküm altına alınmıştır. Böylece uzlaşma kapsamında kalan suçlar ile uzlaştırma iş ve işlemlerine özgü bir birim oluşturularak soruşturma bürolarının iş yükünün azaltılması, uzlaştırma kurumuna gereken dikkat ve ihtimamın gösterilmesi, bu alanda kurumsallaşma ve profesyonelleşmenin sağlanması amaçlanmıştır. Bahse konu değişiklik ile şüpheli hakkında kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması halinde dosyanın uzlaştırma bürosuna gönderilmesi, büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacının taraflara uzlaşma teklifini yapması ve uzlaştırma sonucu düzenleyeceği uzlaştırma raporunu büroya iletmesi hüküm altına alınmıştır.

Soruşturma ya da kovuşturma dosyasında uzlaştırma sürecini yürütmek ve sonuçlandırmak üzere görevlendirilen uzlaştırmacı, görevlendirilme sonrası artık uzlaştırma süreci yönünden dosyanın sorumluluğunu almaktadır. Uzlaştırmacının, süreci etkin, sağlıklı ve kurumdan beklenen faydaya hizmet edebilecek şekilde yürütmek hususunda yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu kapsamda uzlaştırmacı, uzlaştırma evrakının kendisine verilmesinden sonra, taraflara henüz uzlaşma teklifini yapmadan önce, belge örneklerini eksiksiz bir şekilde incelemeli, soruşturma konusu suçun niteliği, mahiyeti ve olayın oluş şekli hakkında bilgi sahibi olmalı, başka bir ifade ile uzlaştırma evrakına vâkıf olmalı, somut olayın özelliklerini değerlendirmek sureti ile uzlaştırma işlemlerini yürütmelidir. Tarafların da uzlaşmanın mahiyeti, hakları ve verecekleri kararların hukuki sonuçları hakkında uzlaştırmacı tarafından eksiksiz bir şekilde bilgilendirilmeleri gerekir.

Bu kapsamda, uzlaştırmacının uzlaşma teklifinde bulunması için öncelikle tarafları davet etmesi gereklidir. Davet sözlü veya yazılı olarak yapılabilir. Uzlaşma teklifinde bulunmak için çağrı; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de gerçekleştirilebilir. Ancak, bu çağrı uzlaşma teklifi anlamına gelmemektedir..

Tarafların uzlaştırmacının davetine icabet etmemesi ya da edemeyeceğini bildirmesi durumunda uzlaştırmacının, bilhassa tarafla aynı ilde bulunduğu hâllerde; tarafın bulunduğu yere gitmesi, uzlaşma teklifini, bu kapsamda uzlaşmanın mahiyeti ve hukuki sonuçlarını tarafla bir araya gelerek yüzyüze anlatması, uzlaştırma kurumu konusunda kişiyi aydınlatması ve kişinin yeterli bir şekilde bilgi sahibi olduğundan emin olması gerekir. Söz konusu durum uzlaştırmacı ile aynı ilde ikâmet etmeyen taraf için de geçerli olmalıdır.

Zira mevcut Yönetmeliğe göre uzlaştırmacıya zorunlu yol giderleri de dahil olmak üzere yaptığı masraflar Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillere Ödenecek Ücret Tarifesinde soruşturma aşaması için belirlenen miktarı geçmeyecek şekilde ayrıca ödenmektedir. Dolayısıyla, uzlaştırmacının, taraflarla yüzyüze iletişime geçmenin yollarını araması, uzlaşmanın mahiyetini mümkün merteye bir araya gelerek taraflara anlatması, bunun mümkün olmadığı durumlarda taraflara uzlaşmanın mahiyetini telefonla anlatması gerekir.

Cumhuriyet başsavcılığınca yürütülen bir soruşturmada uzlaştırma iş ve işlemlerini yürütmek üzere görevlendirilen uzlaştırmacı, başka bir yerde ikamet etmesinden dolayı tarafla bir araya gelemeyip, en son çare olarak telefon ile uzlaşmanın mahiyetini ve hukuki sonuçlarını anlatarak

uzlaşma teklifinde bulunduğunda üç ihtimalle karşılaşır; taraf ya uzlaşma teklifini kabul eder, ya reddeder ya da uzlaşma teklif formunu inceleyip beyanda bulunmak için süre ister.

Bu durumları tek tek değerlendirmemiz gerekir ise tarafın uzlaşma teklifini telefonda kabul ettiği hâllerde, teklifin kabul edilmesi ile müzakere aşamasına geçileceğinden ve uzlaştırma sürecinin sonucunda tarafların oluşan özgür iradesine göre bir uzlaştırma raporu düzenleneceğinden, süreç sonunda da uzlaştırma raporunun taraflarca ıslak imza ile imzalanması bir zorunluluk olduğundan, zamandan tasarruf edebilmek adına, teklif formu uzlaştırma raporunun imzalanması aşamasında da taraflara imzalatılabilir. Bununla birlikte uzlaşma teklif formunun, uzlaştırma müzakerelerine başlanmadan önce imzalanmasına da bir engel bulunmamaktadır. Burada uzlaştırmacının, telefon görüşmesini, içeriğini, tarih ve zaman da belirtmek suretiyle kendisinin tutanağa bağlaması ve imzası altına alması yeterli olup, telefon görüşmesine istinaden hazırladığı tutanağı taraflara imzalatmasına gerek bulunmamaktadır.

Bununla birlikte uzlaşma teklifinin reddedilmesi hâlinde, artık uzlaştırma süreci sona erdiğinden, teklif formunun da bu aşamada tarafa imzalanması bir zorunluluktur. Söz konusu durumun varlığı hâlinde uzlaştırmacı tarafından düzenlenen uzlaşma teklif formu, imza için uzlaştırma bürosu aracılığıyla uzlaşma teklif formunun imzalanacağı tarafın bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığı talimat bürosuna gönderilmelidir. 06.08.2015 tarihli ve 29437 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik’in “İstinabe kaydı” kenar başlıklı 116 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre; başka yer Cumhuriyet başsavcılığı veya askerî savcılık tarafından yürütülen soruşturma kapsamında Cumhuriyet başsavcılığına gelen istinabe taleplerine ilişkin işlemlerin safahatının işlendiği kayda istinabe kaydı denir. Bu süreçte istinabe olunan yer Cumhuriyet başsavcılığınca yapılacak işlem teklif formunun imzalanmasından ibarettir. Dolayısıyla istinabe olunan yer Cumhuriyet başsavcılığının talimat bürosunca bu işlemin yerine getirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. İstinabe olunan Cumhuriyet başsavcılığı talimat bürosu, tarafları telefon, faks gibi iletişim araçlarıyla davet edebileceği gibi, çıkarılacak bir tebligat ile de çağırabilir. Burada taraf istinabe olunan yer Cumhuriyet başsavcılığına gelerek, teklif formunu imzalamalı, bu esnada da kimlik tespiti görevlilerce yapılmalıdır.

Tarafların telefon görüşmesinde, uzlaşma teklif formunu inceleyerek beyanda bulunmak için süre istemesi halinde, süre isteyen tarafa uzlaşma teklif formu tebligat yoluyla gönderilmelidir. Bu durumda uzlaştırmacı tarafından, üç gün içerisinde beyanda bulunulmaz ise teklifin reddedilmiş sayılacağı belirtilerek ve söz konusu telefon görüşmesi tutanağa bağlanarak, uzlaşma teklif formu, tarafa tebliğ edilmek üzere uzlaştırma bürosuna teslim edilmelidir. Tarafın üç gün içerisinde beyanda bulunmaması hâlinde teklif reddedilmiş sayılacağından, uzlaştırmacı tarafından tebligat parçasının dönüşü, bürodan takip edilmelidir.

Uzlaştırma raporu; uzlaştırma işlemleri sonuçlandırıldığında uzlaştırmacı tarafından düzenlenen rapor anlamına gelir. 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin on beşinci fıkrasında, uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığının ayrıntılı olarak açıklanacağı belirtilerek, uzlaştırma raporunun imzalanması gerektiğine vurgu yapılmış ve raporun taraflarca imzalanması gerekliliği kanunî bir zorunluluk olarak hükme bağlanmıştır.

Uzlaştırma raporunun, mahiyeti gereği de taraflarca imzalanması bir zorunluluktur. Tarafların imzalarının bulunmadığı bir raporda; özgür iradelerinin tespitinden bahsedilemeyeceği gibi, belirlenmiş edimle şüpheli ya da sanığın yükümlülük altına girmesi de müphem olacaktır. İleride çıkması muhtemel itirazların önüne geçilmesi, şüpheli ya da sanığın uzlaşma sonunda üstlendiği edimin delillendirilmesi ve onun söz konusu yükümlülüğü üstlenmesi bakımından, uzlaştırma raporunun imzalanması, kanunî olduğu kadar, aynı zamanda Kanunun rapora bağladığı sonuçlar da göz önüne alındığında, mahiyeti gereği de bir zorunluluktur.

Tarafın ya da tarafların uzlaştırmacının görevlendirildiği yer Cumhuriyet başsavcılığı yargı çevresi dışında başka bir mahalde ikamet ettiği durumlarda uzlaştırma raporu istinabe suretiyle imzalanabilir. Bu durumda uzlaştırma raporunun imzalanması, uzlaştırmacının görevlendirildiği yer Cumhuriyet başsavcılığı uzlaştırma bürosu tarafından uzlaştırma raporunun imzalanacağı tarafın bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığı talimat bürosuna yazılacak istinabe müzekkeresi ile

sağlanmalıdır. Burada da istinabe olunan Cumhuriyet başsavcılığı talimat bürosu, tarafları telefon, faks gibi iletişim araçlarıyla davet edebileceği gibi, çıkarılacak bir tebligat ile de çağırabilir. Burada taraf istinabe olunan yer Cumhuriyet başsavcılığına gelerek, uzlaştırma raporunu imzalamalı, bu esnada da kimlik tespiti görevlilerce yapılmalıdır.

Görüldüğü üzere uzlaştırmaya ilişkin iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi için tebligat veya istinabe zorunluluğunun doğması halinde uzlaştırmacıların tebliğ ve istinabe işlemlerini görevlendirildikleri yer uzlaştırma bürolarını aracı kılarak yapmaları gerekir. Keza 7201 sayılı Tebligat Kanununun 1 inci maddesinde tebligatın yapılması hususu düzenlenmiş olup, tebligatı çıkarmaya yetkili merciler belirtilmiştir. Buna göre; kazaî merciler, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler, (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar, (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile vakıf yükseköğretim kurumları, il özel idareleri, belediyeler, köy hükmî şahsiyetleri, barolar ve noterler, 7201 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tebligat çıkarmaya yetkilidirler.

Ayrıca, 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında uzlaştırmacının uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabileceğinin düzenleme altına alındığı görülmektedir. Bununla birlikte söz konusu hüküm, uzlaştırmacılara tebligat çıkarma yetkisi vermeyip, uzlaşma teklifinin yapılabileceği yolu göstermektedir. Zira cümlenin devamında uzlaşma teklifinin istinabe yoluyla da yapılabileceği hüküm altına alınmış olup, istinabe usûlünün yargısal makamlar aracılığıyla gerçekleştirileceğinde bir tereddüt bulunmamaktadır.

Bu itibarla;

1- Uzlaştırmacının taraflara tebligat çıkarma yetkisinin bulunmadığı,

2- Şüpheli veya müştekinin farklı yerleşim yerlerinde ikamet etmelerinden dolayı uzlaştırmaya ilişkin iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi için tebligat ve istinabe zorunluluğunun doğması halinde, uzlaştırmacıların istinabe ve tebligat işlemlerini görevlendirildikleri yer uzlaştırma bürosu aracılığıyla gerçekleştirmeleri gerektiği,

3- Uzlaşma teklif formunun ve uzlaştırma raporunun imzalanması için istinabe zorunluluğunun doğması halinde; bahse konu uzlaştırma evrakının, uzlaştırmacının görevlendirildiği yer Cumhuriyet başsavcılığı uzlaştırma bürosu tarafından, imzayı ikmal edecek tarafın bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığı talimat bürosuna yazılacak istinabe müzekkeresi ile sağlanması gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesi ve keyfiyetin yazısına cevaben Adana 21. Asliye Ceza Mahkemesine bildirilmesini rica ederim.

Aytekin SAKARYA
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

*** Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.
Ayrıca fizikî olarak gönderilmeyecektir.**

Millî Müdafaa Cad.No.22 Bakanlıklar 06420 Bakanlıklar-Çankaya/ ANKARA
Faks: 0312 219 43 19
E-posta: cigm@adalet.gov.tr İnternet adresi: www.adalet.gov.tr

Bilgi için: Hasan ACAR
Şube Müdürü
Telefon No: 0312 414 82 81